

DE HÄNDIGA:

MÅLARNA DRAKE

Målarna Drake. Vi Neristassbor rf, Karleby hembygdsarkiv.

Drakes måleriaffär som verkade på orten under flera generationer, ägdes av en gammal släkt från Gamlakarleby.

Målaryrket utövades i Drakes hus från 1854 till 1931. Det är ett bra exempel på hur utövandet av hantverk gick vidare från generation till generation, i detta fall ända till 1930-talet. Åtminstone tre av släktens män hade del i måleriverksamheten.

Beställningar af flere olika sorter **grafstenaar** emottages af undertecknad, hwarest äfwen ritningar finnas till påseende.
(361) A. F. Drake, Gamlakarleby.

Norra Posten 6.6.1885.

Anton Ferdinand Drake (1831–1907), Målarmästare, utbildade sig i Nystad under målarmästare Olander. Före han återvände till Gamlakarleby arbetade han i Uleåborg under ledning av en skicklig mästare. A. F. Drake utförde sitt mästarprov i Gamlakarleby och grundade ett eget företag. Sin mästarrättighet fick han år 1854. Han gifte sig med sjökaptan M. F. Rodéns dotter Christina Catharina och de fick åtta barn.

Otto Drake (1841–1911)

var Ferdinands bror. Då Ferdinand hade kommit hem och blivit målarmästare blev Otto hans lärling för en tid. Otto, som inte verkade ha anlag för måleri uppmuntrades av brodern att skaffa sig ett annat yrke. På den tiden skulle målaren vara skicklig att rita.

Otto arbetade bland annat i Malm-ska handelshuset i Jakobstad. Senare flyttade han till Rautalampi och därifrån till Helsingfors.

A.F. Drakes teckning av Villa Palma från år 1880. A.F. Drake var en skicklig tecknare och vann Finska Konstföreningens teckningstävling 1848. K.H.Renlunds museum.

Fredrik Edvin Drake

Fredrik Edvin Drake (1874–1941) var målarmästare, dekorationsmålare och kyrkvård. Han hade även många kommunala förtroendeuppdrag.

Fredrik gick i lära hos sin far Ferdinand och arbetade i Salomo Wuorios måleri på 1890-talet, samtidigt som han utbildade sig till dekorationsmålare. Efter faderns död tog Fredrik över ansvaret för Drake måleriföretag.

Fredrik Drake gifte sig med Anna Sofia Möller år 1902 och de fick två barn, Helmer och Märta.

Anna Drake

Slakten Drakes hus på Västra Kyrkogatan byggdes på 1930-talet. I huset bodde medlemmar av slakten Drake i fyra generationer. Byggherren Sven Nils Drake tillverkade själv husets lås och gångjärn.

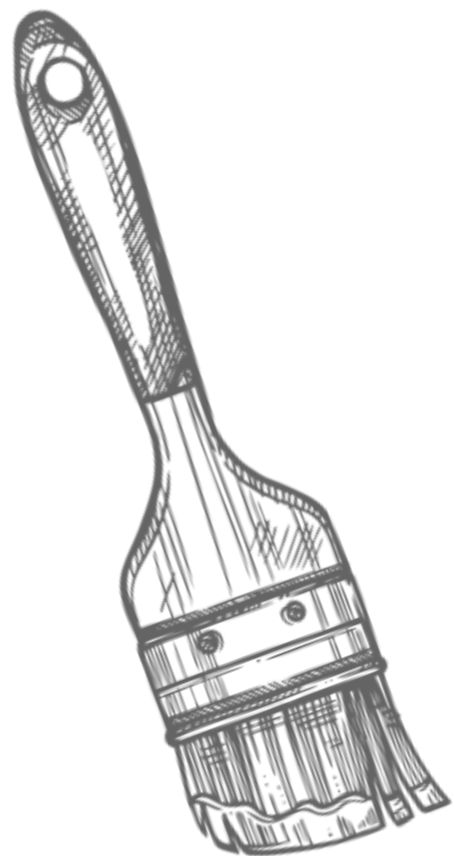
I det gamla huset som flyttats till gårdstunet fanns målarverkstaden och bagarstugan där måleriets lärlingar sov. År 1852 byggdes en brädfodrad lagerbyggnad för färger och måltillbehör på gården. Byggnaden revs i slutet av 1980-talet.

Måleriet innebar mycket arbete för hela hushållet. Lim och målfärger tillverkades hemma och alla tillbehör förvarades i färgmagasinet på gården.

Interiör från Drakes hem 2019

EN DAG VAR JAG OCH HJELPTE FERDINAND MED AT MÅLA UTVÄNDIGT EN AV HANDLANDEN HERRSTRÖM TILLHÖRIG BYGGNAD. ETT AF VINDSFÖNSTREN VAR SÖNDER OCH TÄTT INVID DEN STOD EN LÅDA LACKRITS, LÄTT ÅTKOMLIG FRÅN STÄLLNINGEN. DÅ PAPPA FÖR SIN HOSTA OFTA BEGAGNADE LACKRITS, TYCKTE JAG ETT HÄR VAR ETT GODT TILLFÄLLE ATT SKAFFA HONOM DET GRATIS, OCH TOG ETT PAR STÄNGER, SOM JAG FÖRDE HEM. DÅ PAPPA HÖRDE PÅ HVILKET SÄTT JAG ERHÅLLIT LACKRITSEN, BLEV HAN MYCKET OND OCH ENDAST GENOM MAMMAS MELLANKOMST UNDGICK JAG EN GRUNDLIG BASTONAD. JAG ÅLADES STRÄNGELIGEN ATT ÅTERFÖRA LACKRITSEN ÅT HERRSTRÖM OCH SÄGA HONOM HURU JAG TAGIT DET.

“

MEN DÅ HERRSTRÖM VAR KÄND SOM EN YTTERST SNÅL OCH STRÄNG HERRE, BAD JAG GRÅTANDE ATT SLIPPA GÖRA DET. INGA BÖNER HJELPTE FÖRR ÄN MAMMA ÅTER KOM OCH MEDLADE, DÅ ÄFVEN HON FRUKTADE ATT HERRSTRÖM SKULLE SLÅ ARMAR OCH BEN AF MIG. DET ÖFVERENSKOMS SLUTLIGEN, ATT JAG OFÖRMÄRKT SKULLE FÖRA LACKRITSEN TILLBAKA OCH SEDAN GÅ OCH SÄGA HERRSTRÖM, ATT FÖNSTRET VAR SÖNDER, OCH ATT HAN SKULLE LÅTA LAGA DET, SÅ ATT INTE NÅGON SKULLE KUNNA TILLEGNA SIG LACKRITS. JAG GJORDE SÅ ÄFVEN OCH FICK BERÖM AF HERRSTRÖM FÖR ATT JAG VAR EN REDLIG OCH PRÄKTIG POJKE. SOM BELÖNING ERHÖLL JAG EN BIT LACKRITS, STOR SOM EN FINGERBORG; DOCK VAR JAG GLAD ATT JAG SLUPPIT SAKEN SÅ LÄTT.

”

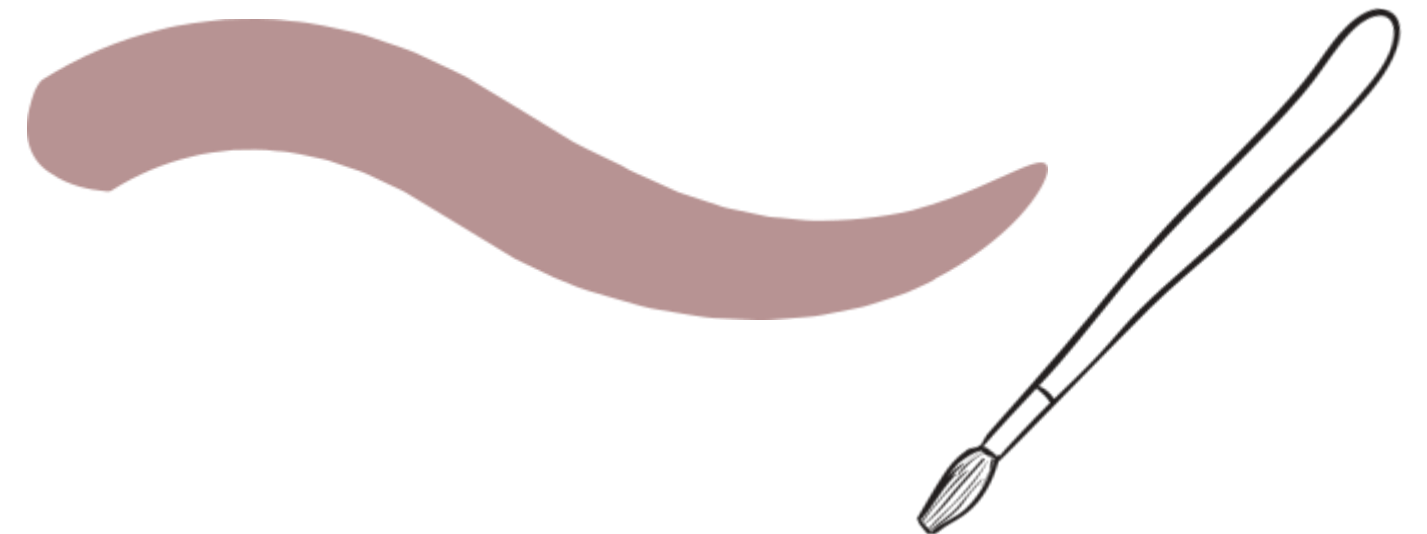
Otto Drakes memoarer

Anton Ferdinand Drake restaurerade bland annat rådhusets möbler och målade husets interiörer. Hän målade även konstverk och ritade kolteckningar.

Rådhusetakets dekorationsmålningar från 1895 är uppenbarligen gjorda av Salomo Wuorios måleriföretag, där F.E. Drake arbetade. F.E. Drake målade också dekorationer i Yxpila skola då den hade färdigställts.

Dekorationsmålningar i rådhusets tak.

Gunnla Karlitz den 22. November 1895

för Herr Kapten G. Hongell
af A. F. Drake

1895			
Octob. 29	Prant Papper i 6 St. Taks	..	20.
	Slupst 6 St. Taks hvita	..	9.
	Prant Papper i Vaggan i S. Rum	..	18.
	Klistret Papper i höks vaggan	..	2.
	Slupst Höksvaggan gul limfärg	..	3.
	Uppsat Tapeter i S. Rum	..	19.
	Grundat 8 Nya fönster samt ett gammalt med andra bänur	..	10.
	Målat tränsu Kalkbrynna	..	8.
	Lila i Dörren gula i Terrängst	..	9.
	Servanterna i Båda Rummen samt Taks hvita	..	3.
	Skonut Taks tak	..	9.
	Spisen i Kåket grö samt Dörren Gula	..	5.
	Gälfliks i 4 Rum nygång	..	1. 50.
	Spöskat i Slupst Taks gälfvul & gånge, Hala i 30	..	28. 80.
	Trappväggen i Tårsten & gånge	..	2.
			Sumf 147. 30.

Rättes
A. F. Drake

Diverse.

453 Profver å Gifsfria Tapeter
samt Bårder från 60
p:ni till högre priser hos
A. F. Drake.

Norra Posten 19.5.1888

Till salu.

I dag hemkommet:

Takrosetter i vackra mön-
ster och till synnerligt billiga
priser hos A. F. DRAKE.

 Profver å tapeter och
bårder finnas till påseende. 522

Norra Posten 2.6.1888

F.E. Drake har målat decorationen på golvuret som finns i Drakes hus. På frampanelen är en dikt skriven:

“

OM JAG KLOCKA
HADE MUN, ATT
ORD SOM LJUD
FRAMFÖRA SKULLE
DU HVART
SLAG FÅ HÖRA
MENNISKA
BETANKT DIN STUND!

”

Rådhusets dekormålningar. Bild K.H.Renlunds museum.

Drakes hus är numera ett hemmuseum. År 1997 skänkte syskonen Helmer och Märta Drake i sitt testamente huset med lösöre till Karleby stad. Villkoret var att det skulle vara uppkallat efter deras föräldrar och heta Fredrik och Anna Drakes hem, och att huset med lösöre skulle bibehållas orörd.

Fredrik och Anna Drakes hem. K.H.Renlunds museum.

Källor:

- Ahmas, Kristina: Rakennushistoriallinen selvitys Kokkolan raatihuoneen vaiheista
- Gamlakarleby stads historia, del 4
- Itsenäisyyden heijastumia -utställningen på nätet
- Korpela, Krister 1999: Fredrik och Anna Drakes hem
- Material samlat av Eero Huima; K.H.Renlunds museum
- Norra posten 6.6.1885, 19.5.1888 och 2.6.1888, Nationalbibliotekets digitala samlingar
- Otto Drakes memoarer (också Annikki Wiirilinna, 1982, Tidningen Keskipohjanmaa)
- Tidningen Kokkola 4.8.1914 och 20.2.1926 Nationalbibliotekets digitala samlingar.
- Vi Neristassbor rf, Karleby hembygdsarkiv

Tidningen Kokkola 4.8.1914